

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 9ης Ιανουαρίου 1996

Υπόθεση T-23/95

Ευθυμία Μπίθα, Βασιλική Μπίθα και Γεώργιος Μπίθας
κατά
Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

«Κάλυψη των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής νόσου των υπαλλήλων
της Κοινότητας - Δικαίωμα επί των παροχών που προβλέπονται στο άρθρο 73,
παράγραφος 2, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως - Θάνατος
συνεπεία ατυχήματος - Δραστηριότητα υποβρυχίων καταδύσεων»

Πλήρες κείμενο στη γαλλική γλώσσα II - 45

Αντικείμενο: Προσφυγή έχουσα ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως
της Επιτροπής της 26ης Απριλίου 1994, με την οποία το καλού
όργανο αρνήθηκε να χορηγήσει στους προσφεύγοντες τις παροχές
που προβλέπονται στο άρθρο 73, παράγραφος 2, του Κανονισμού
Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών
Κοινοτήτων σε περίπτωση θανάτου υπαλλήλου συνεπεία
ατυχήματος.

Αποτέλεσμα: Απόρριψη.

Επιτομή της αποφάσεως

Η προσφυγή ακυρώσεως ασκήθηκε στο πλαίσιο της ρυθμίσεως περί καλύψεως των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής νόσου των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ρύθμιση). Η Κρινιώ Μπίθα, υπάλληλος βαθμού LA 6, τρίτο κλιμάκιο, της Επιτροπής και μέλος της λέσχης καταδύσεων, μετέσχε σε άσκηση καταδύσεως κατά την οποία έπεσε θύμα θανατηφόρου ατυχήματος.

Κατόπιν του ατυχήματος αυτού, οι έλκοντες δικαιώματα από την Κρινιώ Μπίθα υπέβαλαν αίτηση δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: ΚΥΚ) και ζήτησαν να «ισχύσει υπέρ αυτών η κάλυψη που προβλέπεται από τον ΚΥΚ σε περίπτωση θανάτου κοινοτικού υπαλλήλου συνεπεία ατυχήματος». Αφού έλαβαν ρητή απορριπτική απάντηση, οι ανωτέρω υπέβαλαν διοικητική ένσταση κατά της αποφάσεως αυτής. Προς στήριξη της ενστάσεώς τους, οι κληρονόμοι της Κ. Μπίθα επικαλέστηκαν παράβαση του άρθρου 73 του ΚΥΚ, παράβαση των άρθρων 2 και 4 της ρυθμίσεως και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ «υποβρυχίων καταδύσεων» και «υποβρυχίας εξερευνησεως».

Η Επιτροπή έλαβε την απόφαση να ζητήσει εξωτερική πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να διευκρινιστούν ορισμένα ζητήματα που αναπτύσσονται στη διοικητική ένσταση, δεν διαβίβασε όμως την έκθεση πραγματογνωμοσύνης στους προσφεύγοντες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 91 του ΚΥΚ. Κατόπιν αυτού, οι κληρονόμοι της Κ. Μπίθα άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της ουσίας

Το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι το κείμενο της αποφάσεως της 26ης Απριλίου 1994, με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να χορηγήσει στους προσφεύγοντες τις παροχές που προβλέπονται από το άρθρο 73, παράγραφος 2, του ΚΥΚ για την περίπτωση

θανάτου υπαλλήλου συνεπεία ατυχήματος, αναφέρεται αποκλειστικά στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως και όχι στο σύνολο των περιπτώσεων του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ρυθμίσεως, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή (σκέψη 29).

Εξάλλου, δεν μπορεί να επιτραπεί στην Επιτροπή, υπό την κάλυψη σιωπηρής απορρύψεως μιας διοικητικής ενστάσεως η οποία έχει υποβληθεί δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, να τροποποιήσει εκ των υστέρων την αιτιολογία της αποφάσεως την οποία έλαβε, δικαιολογώντας την απόφαση αυτή, παραδείγματος χάρη, βάσει διατάξεων άλλων από αυτήν που επικαλέστηκε αρχικά. Πράγματι, μια τέτοια συμπεριφορά θα συνιστούσε παράβαση, εκ μέρους της Επιτροπής, της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποφάσεών της, η οποία απορρέει από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 25, δεύτερο εδάφιο, και 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ, και η οποία αποσκοπεί αφενός μεν να παράσχει στους προσφεύγοντες επαρκείς ενδείξεις προκειμένου να κρίνουν το βάσιμο της απορρύψεως της αιτήσεώς τους και τη σκοπιμότητα ασκήσεως προσφυγής ενώπιον του Πρωτοδικείου, αφετέρου δε να επιτρέψει στο Πρωτοδικείο να ασκήσει τον έλεγχό του.

Παραπομπή: ΔΕΚ, 26 Νοεμβρίου 1981, 195/80, Michel κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1981, σ. 2861, σκέψη 22· ΔΕΚ, 7 Φεβρουαρίου 1990, C-343/87, Culin κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-225, σκέψη 15· ΠΠΚ, 12 Φεβρουαρίου 1992, T-52/90, Volger κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1992, σ. II-121, σκέψη 40

Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι οφείλει να περιοριστεί στην εξέταση του κατά πόσον η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ότι η δραστηριότητα κατά τη διάρκεια της οποίας απεβίωσε η Κρινιώ Μπίθα εμπίπτει στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως, χωρίς να είναι απαραίτητο να αποφανθεί ως προς το αν η προσβαλλόμενη απόφαση είναι σύμφωνη προς το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', πρώτη περίπτωση, της ρυθμίσεως. Συναφώς, τόσο από την έγγραφη διαδικασία όσο και από τις συζητήσεις στο ακροατήριο προκύπτει ότι οι διάδικοι διαφωνούν ως προς τον χαρακτηρισμό των επιδίκων υποβρυχίων καταδύσεων ενόψει της εκφράσεως «υποβρύχια εξερεύνηση» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως (σκέψεις 31 έως 34).

Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η υποστηριζόμενη από τους προσφεύγοντες έννοια των όρων «υποβρύχια εξερεύνηση», σύμφωνα με την οποία πρόκειται για άσκηση δραστηριότητας επιστημονικής έρευνας, δεν μπορεί να γίνει δεκτή, καθόσον η επίδικη διάταξη απαριθμεί ακριβώς ορισμένες δραστηριότητες τις οποίες η ίδια χαρακτηρίζει ως «αθλήματα» και μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η υποβρύχια εξερεύνηση. Στη συνέχεια, το Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι οι συντάκτες της ρυθμίσεως θέλησαν απλώς να διαφοροποιήσουν, στο πλαίσιο των «αθλημάτων που θεωρούνται επικίνδυνα», την υποβρύχια εξερεύνηση από το υποβρύχιο ψάρεμα, χωρίς να διακρίνουν την υποβρύχια κατάδυση από την υποβρύχια εξερεύνηση. Επομένως, κάθε δραστηριότητα υποβρυχίων καταδύσεων που ασκείται, ως άθλημα, με αναπνευστικό εξοπλισμό που περιλαμβάνει φιάλες αέρα ή οξυγόνο και η οποία δεν έχει ως σκοπό το υποβρύχιο ψάρεμα συνιστά αναγκαστικά δραστηριότητα υποβρυχίας εξερευνήσεως υπό την έννοια της ρυθμίσεως. Το Πρωτοδικείο θεωρεί, συνεπώς, ότι αυτοί καθ' εαυτούς οι όροι του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως καλύπτουν το σύνολο των υποβρυχίων δραστηριοτήτων τις οποίες ασκούν, σε ελεύθερα ύδατα και με έναν τέτοιο εξοπλισμό, οι υπάλληλοι στο πλαίσιο της ιδιωτικής τους ζωής και με σκοπό την άθληση. Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται, εξάλλου, από το περιεχόμενο της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης που ζήτησε η Επιτροπή (σκέψεις 35 έως 38).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η δραστηριότητα που ασκούσε η Κρινιώ Μπίθα κατά τη στιγμή του ατυχήματος το οποίο της στοίχισε τη ζωή πρέπει να θεωρηθεί ως δραστηριότητα υποβρυχίας εξερευνήσεως υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως (σκέψη 39).

Το Πρωτοδικείο οφείλει, ωστόσο, να απαντήσει και στα άλλα επιχειρήματα των προσφευγόντων. Πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η υποβρύχια εξερεύνηση είναι περισσότερο επικίνδυνη από τις υποβρύχιες καταδύσεις και ότι οι υποβρύχιες καταδύσεις αποτελούν αθλητική δραστηριότητα η οποία δεν ενέχει ιδιαίτερο κίνδυνο εφόσον λαμβάνονται ορισμένες προφυλάξεις, το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι δεν εναπόκειται σ' αυτό να εξετάσει αν ο χαρακτηρισμός του «αθλήματος που θεωρείται επικίνδυνο», τον οποίο προσδίδει η ρύθμιση στην υποβρύχια εξερεύνηση, δικαιολογείται στην πράξη. Στη συνέχεια, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η στάση της Επιτροπής έναντι της λέσχης καταδύσεων, η οποία έχει συσταθεί εντός του οργάνου από μέλη του προσωπικού του, καταδεικνύει ότι οι υποβρύχιες καταδύσεις αποτελούν αθλητική δραστηριότητα που δεν ενέχει κανέναν ιδιαίτερο κίνδυνο, το

Πρωτοδικείο παρατηρεί ότι η στάση της Επιτροπής δεν μπορεί να καταστήσει κενό περιεχομένου το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως. Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως πρέπει να ερμηνευθεί περιοριστικώς, το Πρωτοδικείο θεωρεί το επιχείρημα αυτό αλυσιτελές, καθόσον η έννοια της επίδικης διατάξεως δεν είναι διφορούμενη (σκέψεις 40 έως 42).

Από το σύνολο των ανωτέρω στοιχείων προκύπτει ότι η απόφαση της Επιτροπής της 26ης Απριλίου 1994 είναι σύμφωνη προς το άρθρο 73 του ΚΥΚ και προς τα άρθρα 2 και 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', τρίτη περίπτωση, της ρυθμίσεως. Συνεπώς, η προσφυγή είναι απορριπτέα (σκέψη 43).

Επί των δικαστικών εξόδων

Από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια έναντι των προσφευγόντων κατά τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία, παραλείποντας - χωρίς εμφανή λόγο - να τους γνωστοποιήσει, όπως τους είχε υποσχεθεί, την έκθεση πραγματογνωμοσύνης κατά τον χρόνο κατά τον οποίο εκείνοι έπρεπε να αποφασίσουν αν θα ασκούσαν ή όχι την υπό κρίση προσφυγή. Επιπλέον, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, η Επιτροπή προέβαλε επιχειρηματολογία η οποία δεν αντιστοιχούσε στη συγκεκριμένη αιτιολογία της προσβαλλομένης πράξεως, με αποτέλεσμα να υποχρεώσει τους προσφεύγοντες να αναπτύξουν, με το υπόμνημα απαντήσεως, επιχειρήματα αλυσιτελή για την επίλυση της διαφοράς (σκέψεις 44 έως 46).

Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι, κατά δικαία εκτίμηση των περιστάσεων της παρούσας δίκης, πρέπει να καταδικαστεί η Επιτροπή να φέρει, πέραν των δικών της εξόδων, και τα έξοδα των προσφευγόντων (σκέψη 47).

Διατακτικό:

Το Πρωτοδικείο απορρίπτει την προσφυγή.